

[Bertel Dahlgaard.]

disse Grænser til Skade for Jydsk Husmandskreditforening, idet et større og større Antal Ejendomme unddrages denne Forenings Laangivning. Det forekommer mig, at dette Forhold nødvendigvis maa bringes i Orden, enten ved at denne Ejendomsskyldgrænse slettes eller ved at den forhøjes.

Jeg haaber, den højtærede Indenrigsminister vil forstaa, at jeg føler et særligt Ansvar i denne Sag, da det jo var mig, der som Indenrigsminister i 1936 foranledigede, at der i Forbindelse med den nye Kreditforeningslov tilvejebragtes en Forstaaelse om denne Afgrænsning af Jydsk Husmandskreditforenings og Herning Kreditforenings Laaneomraade, og det forekommer mig, at alle her i Folketinget maa have en Forpligtelse til at medvirke til at hindre, at Forudsætningerne for denne Forstaaelse sættes ud af Kraft gennem Prisudviklingen. Jeg haaber derfor, den højtærede Minister vil kunne give Tinget Tilsagn om, at de af mig omtalte Urimeligheder vil blive fjernet.

Jeg har endnu et Kreditforeningssspørgsmaal, jeg gerne vil sige et Par Ord om.

Som bekendt har Husmandskreditforeningerne nogle Obligationsserier, der er udstedt som dobbeltmøntede, det vil sige, at Obligationer inden for disse Serier, som er paa udenlandske Hænder, kan forlange Rente og Afdrag betalt i Sterling; ved Kronens Nedskrivning i sin Tid maatte dette nødvendigvis medføre meget store Tab for Debitorerne, altsaa for Kreditforeningerne. Som Indenrigsminister foranledigede jeg i 1933 en Afstempling af samtlige disse Obligationer, saa der kunde føres Kontrol med, at ikke flere Obligationer gik over paa udenlandske Hænder, men fra Tiden forud ligger endnu betydelige Obligationsbeløb i Udlandet, og disse Obligationer maa altsaa forrentes og afdrages i Sterling.

Ved en Lov af 1935 tilvejebragtes en Ordning, hvorigennem Tabene derved søgtes dækket, dels ved en vis mindre Støtte fra Staten, dels ved at der oprettedes en fælles Kursdifferencefond, hvortil alle Afdelinger, der var aabnet inden 1933, maatte yde Bidrag. Følgen heraf er, at enhver Laantager, der i disse Afdelinger ekstraordinært indfried sit Laan, afkræves en Kendelse til Kursdifferencefonden, ligesom der ikke ved en saadan Indfrielse af Laan i disse Afdelinger

til den udtrædende kan ske Udbetaling af vedkommendes Reservefondsandel; ved en Konvertering maa vedkommende herefter i den nye Afdeling gøre nye Reservefondsindskud. Under den nuværende Tilstand opstaar herved det ejendommelige Forhold, at Husmandskreditforeningernes Laantagere i de nævnte Serier faktisk er udelukket fra at drage Fordel af de Konverteringsmuligheder, som staar alle andre Laantagere i Kreditforeningerne aabne.

Denne Tilstand kan efter min Mening ikke fortsætte; det er urimeligt, at Adgang til at drage Fordel af den nedadgaaende Rente alene skal være forment denne Kreds af Laantagere, paa Grund af, at en Del af Obligationerne befinder sig uden for Landet. Jeg skal nævne, at det for Jydsk Husmandskreditforening drejer sig om om et Obligationsbeløb paa ca. 50 Mill. Kr., hvoraf ca. en Trediedel er paa udenlandske Hænder; dette, at denne Trediedel ligger paa udenlandske Hænder, forhindrer altsaa, at ogsaa de øvrige to Trediedele af Obligationerne konverteres.

Man vil fra visse Sider gerne henvise til, at en saadan Konvertering hindres af, at der ikke fra Nationalbankens Side vil blive stillet fornøden Valuta til Raadighed til Indløsning paa een Gang af Obligationer, der er paa udenlandske Hænder, men denne Indvending kan jeg ikke godkende. Hvis Staten tager denne Sag op, er der intet i Vejen for at finde frem til en Ordning, hvorefter den indenlandske Del af disse Serier opsiges til Udbetaling og nye 3½ pCt. Obligationer udstedes, og at Staten overtager den videre Afvikling af de Obligationer, som er i Udlandet. De hertil svarende nye Laanebeløb herhjemme kan Staten jo staa som Formidler af.

En Ordning vil ganske utvivlsomt kunne træffes, og med ringe eller maaske slet ingen Udgift for Staten. Naar jeg tænker paa de, som det dengang syntes, næsten uoverstigelige tekniske og juridiske Vanskeligheder, Indenrigsministeriet overvandt ved Saneringen af Jydsk Landhypotekforening, er dette en forholdsvis lille Opgave at løse. Der forlanges efter min Mening kun, at man i Stedet for passivt at stirre paa Vanskelighederne simpelt hen beslutter at rydde dem til Side. Jeg har i og for sig ingen Grund til at tvivle om, at den nuværende højtærede